

GREENPEACE

SAYI #180

**COP27:
TÜRKİYE’NİN
BEYANI, İKLİM
ADALETİ
VE KAYIP
ZARAR FONU**

GREENPEACE

İçindekiler

Greenpeace İklim Buluşması'nda ortak hareket vurgusu

Hem Türkiye hem Dünya için tarihi bir dönemeç olan COP 27 İklim Zirvesi'ne eş zamanlı olarak iklim kriziyle mücadeleyi ve çözüm yöntemlerini tartışmak için Greenpeace İklim Buluşması düzenlendi.

2030'da Kömürsüz Türkiye

11-12 Kasım'da Kadıköy Müze Gazhane'de gerçekleşen Greenpeace İklim Buluşması'nda Türkiye'nin 2030 iklim hedefleri, yeşil ve adil dönüşüm konuları masaya yatırıldı. Mısır'daki COP 27 İklim Zirvesi'nin gündemi canlı yayınlarla takip edildi.

COP27: Türkiye'nin Beyanı, iklim adaleti ve kayıp zarar fonu

Mısır'da 27'ncisi gerçekleştirilen Küresel İklim Zirvesi ya da COP 27 (tam adıyla Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi 27. Taraflar Konferansı), yine küresel ve ulusal iklim değişikliği gündemlerinin masaya yatırıldığı, bu gündemlere ilişkin eylem planlarının ve ilgili mekanizmaların tartışıldığı bir zirve oldu.

GREENPEACE BÜLTEN

Yerel Süreli Yayın

İmtiyaz Sahibi

Greenpeace Akdeniz
Basım ve Tanıtım
Hizmetleri Ltd. Şti. adına
Ersin Tek

Genel Yayın Merkezi

Meşrutiyet Mah. Ebe Kızı Sok.
No: 16 / B28 Şişli / İstanbul
Tel: +90 212 292 76 19
Faks: +90 212 292 76 22

Genel Yayın Yönetmeni

Ersin Tek

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Sevil Turan Ceylan

Editör

Aydil Durgun
Çiğdem Özkan

Baskı

Printworld Ambalaj Etiket
San. Tic. A.Ş.

Grafik Tasarım ve Uygulama

F₂O Reklam ve Tanıtım

Dağıtım

PTT

Kapak fotoğrafı

© Greenpeace

GREENPEACE

İklim için harekete geç!

İklim değişikliğine karşı kaygı, kadercilik, umutsuzluk ve korku küresel olarak artmakta. Türkiye’de ise bu tutum, oldukça çarpıcı şekilde öne çıkıyor. Peki, bu kadar kaygılı olmamıza rağmen neden harekete geçmiyoruz?

Mısır’da 6 Kasım 2022’de başlayan COP 27 İklim Zirvesi, hem Türkiye hem de Dünya için tarihi bir dönemeç oldu. Dünya’nın tehlike altında olduğunu biliyoruz. Peki, Türkiye’yi bekleyen gelecek tablosunu biliyor muyuz? Greenpeace’in son araştırmasına göre Ortadoğu ve Kuzey Afrika Ülkeleri dünyanın diğer yerlerinden iki kat daha hızlı ısınıyor. Türkiye, sınırda...

Yale Üniversitesi tarafından 2022 yılında gerçekleştirilen “İklim Değişikliği Uluslararası Kamuoyu Araştırması”nın sonuçlarına göre Türkiye’de iklim değişikliğinin hali hazırda yaşandığını düşünenlerin oranı % 87. Türkiye’den katılan bireylerin iklim değişikliği hakkındaki endişeleri yüksek derecede seyretmesine rağmen, hükümetin karbon emisyonlarını azaltması gerektiğini düşünenle-

rin sayısı oldukça düşük. Ve maalesef, Türkiye’de iklim değişikliğiyle mücadelenin ekonomi için sonuçlarının olumsuz olacağına inananların oranı %39.

Kamuoyunda yaygınlaştırılmış söylemler, özellikle Türkiye’de iklim değişikliğini ve çevre felaketlerini “kader” diye özetlerken, harekete geçme motivasyonunu da baltalıyor. COP 27 sırasında bu yanlışları Türkiye’nin gündemine getirmek, iklim değişikliği kavramını yeşil ve adil dönüşüm kavramıyla değiştirmek, iklim değişikliğiyle mücadelelenin ekonomik büyüme ve yeni işler için bir fırsat olduğunu kanıtlayan bilimsel Türkiye modellerini tartışmak için Greenpeace İklim Buluşması’nı düzenledik. Buluşmada öne çıkan kritik öneme sahip konuları ve çözüm önerilerini de bu özel sayıda bir araya getirdik.

Greenpeace İklim Buluşması'nda ortak hareket vurgusu

Hem Türkiye hem Dünya için tarihi bir dönemeç olan COP 27 İklim Zirvesi'ne eş zamanlı olarak iklim kriziyle mücadeleyi ve çözüm yöntemlerini tartışmak için Greenpeace İklim Buluşması düzenlendi.

İstanbul Müze Gazhane’de gerçekleşen iki günlük etkinlikte iklim mücadelesinin aktörleri bir araya geldi.

11 Kasım Cuma günü 2030 Türkiye İklim Hedefleri, Yeşil ve Adil Dönüşüm olmak üzere iki ayrı panel düzenlenirken, COP 27 Köşesi’nde Mısır’daki İklim Zirvesi’ni takip eden iklim hareketi paydaşları izlenimlerini aktardı. Bir sonraki gün ise iklim hareketinin önde gelen aktörleri Kadıköy Süreyya Operası önünde basın açıklaması yaparak iklim adaleti çağrısında bulundu. Greenpeace Akdeniz’in açıklamasında şu ifadeler yer aldı: “Bir yabancıнын evinizi sular altında bıraktığını ve bu hasarı tamir etmek için sizin kendi cebinizden para ödediğinizi düşünün. İşte iklim adaleti dediğimiz şey tam olarak bu... İklim felaketlerinin sorumlusu büyük kirleticiler ve zengin ülkeler. Ancak bu felaketin sonuçlarına katılanlar Güney Yarım Küre’deki savunmasız toplumlar.

Şu an devam etmekte olan COP 27’nin en önemli gündem maddesi, iklim adaletinin inşasındaki en kritik adım olan kayıp ve hasara ilişkin finansman düzenlemeleri. Yıllardır dile getirilen ve talep edilen kayıp ve hasar mekanizmasının ilk kez gündem maddesi olarak kabul edildiği önemli bir an. Ama mücadele henüz bitmedi. Zengin ülkelerin bu maddeyi COP27 tablosunun dışına itmeye yönelik girişimleri bize ileride oluşabilecek gecikme ve yönlendirme taktiklerine dair ipuçları veriyor.

Zengin ülke hükümetleri çok uzun zamandır ayak direseler de, artık dünyanın her yerinden yükselen sesler bu hükümetlere karşı itirazlarını dile getiriyor. Büyük kirleticiler bu sesleri duymalı, sorumluluk almalı ve yol açtıkları zararların bedelini ödemeli.

Fotoğraflar: © Greenpeace

Dünya iklim krizinin eşiğinde. Ortadoğu ve Kuzey Afrika ülkeleri dünyanın diğer yerlerinden iki kat daha hızlı ısınıyor. Türkiye, bir Akdeniz Havzası ülkesi olarak, daha büyük sorunların sınırında ancak bu mücadelede gösterdiği çabalar yeterli değil. Kömürde ısrar eden Türkiye kömürlü termik santrallerini kapatmak için tarih belirlemeyen, Avrupa’daki dört ülkeden biri. Oysa kömürden çıkış için kaybedecek bir günümüz bile kalmadı.

Gerçekçi bir 1.5 derece hedefi için Türkiye’ye taleplerimizi bugün de ısrarla tekrarlıyoruz: Türkiye COP 27’de 2030 yılı itibarıyla kömürden elektrik üretimini sonlandırmaya taahhüdü vermeli. Bu sektörde çalışan işçiler ve etkilenen diğer gruplar için adil bir geçiş planlamalı. Türkiye 2030 itibarıyla emisyon salımlarında yüzde 35 mutlak azaltım hedefini koymalı ve ulusal katkı beyanamesini bu yönde sunmalı. Türkiye, acilen iklim krizi karşısında harekete geçmeli.”

İklim Buluşması’nın ikinci günü basın açıklamasının ardından Müze Gazhane’de devam etti. COP 27 Köşesi’nde İklim Zirvesi’ne yapılan canlı bağlantıda kayıp ve zarar tanzimi konusunun ilk kez resmi gündeme girmesine vurgu yapıldı. Türkiye’nin açıklaması beklenen ulusal katkı beyanına dair değerlendirmelerde bulunuldu. Ardından Türkiye’de İklim Hareketi Forumu’nda iklim hareketinin güçlendirilmesi için atılması gereken adımlar, hareketin farklı yaş ve örgütlenme biçiminden özneleriyle birlikte tartışıldı. Greenpeace İklim Buluşması Barış Demirel konseriyle sona erdi.

2030'da Kömürsüz Türkiye

11-12 Kasım'da Kadıköy Müze Gazhane'de gerçekleşen Greenpeace İklim Buluşması'nda Türkiye'nin 2030 iklim hedefleri, yeşil ve adil dönüşüm konuları masaya yatırıldı. Mısır'daki COP 27 İklim Zirvesi'nin gündemi canlı yayınlarla takip edildi.

Greenpeace Akdeniz'den Gökhan Ersoy moderatörlüğünde ilerleyen 2030 Türkiye İklim Hedefleri panelinin açılış konuşmasını Greenpeace Akdeniz Proje Direktörü Sevil Turan gerçekleştirdi.

Etkinliğin amacını açıklayan Turan şunları söyledi: “İklim krizinde yeni bir dönemdeyiz ve harekete geçmek için başka bir yolumuz yokken bütün paydaşlar olarak bir araya gelerek etkin bir mücadelenin parçası olmak istiyoruz. Bu etkinliğin buna yol açmasını umuyoruz.”

Son bir yıldaki tabloyu değerlendiren Turan Türkiye'nin 2053 net sıfır hedefiyle ilgili şöyle konuştu: “Küresel çaba meselesinde Türkiye nerede diye bakacak olursak Türkiye'nin geçtiğimiz yıl Paris Anlaşması'nı onaylaması önemli bir adımdı. Ardından buradan gelen iklim yasası çalışmaları da önemli bir adımdı. Ancak yasal düzenlemeye iklim aktörlerinin kısıtlı düzeyde dahil olmasıyla Türkiye çok yönlü mücadelede eksik ilerlemiş oldu. Türkiye'nin, 2053'te net sıfır hedefine ulaşabilmesi için 2020 yılına kıyasla 2030'da en az yüzde 35 mutlak emisyon azaltımı hedeflemesi gerekiyor. Bu, 2053 yılı için sera gazı emisyonlarını net sıfır seviyesine indirece-

ğini açıklayan Türkiye'nin, emisyonlarını 2020 yılındaki 523,9 MtCO₂e (milyon ton karbondioksit eşdeğeri) seviyesinden 340 MtCO₂e'ye indirmesi anlamına geliyor. Bu hedefe ulaşabilmesi de öncelikle; 2030 yılı itibarıyla kömürden elektrik üretimini sonlandırması ve elektrik üretiminde yenilenebilir enerji kaynaklarının payını yüzde 75'e çıkarması gerekiyor.”

Ardından söz alan Avrupa İklim Eylem Ağı Türkiye Koordinatörü Özlem Katisöz, 2053 yılına kadar Türkiye'nin net sıfır emisyon hedefine ulaşması taahhüdünü değerlendirdi ve Türkiye'nin bugünden itibaren emisyon azaltım politikasına girmesi gerektiğini söyledi.

Kömürün Ötesinde Avrupa'dan Duygu Kutluay ise “Türkiye'de kömürden çıkış mümkün. Kömürden kaynaklı elektrik üretimini sonlandırmamız gerekiyor. Yaptığımız araştırmalara göre 22 kömürlü termik santrale kömür sağlayan kömür sahalarına 13.189 MW kurulu gücünde güneş enerji santrali kurulabilir. Bu, Türkiye'nin şu anki güneş kurulu gücünün (7815 MW) %170 artması demek” diyerek kömürden çıkış için güneş enerjisi potansiyeline dikkat çekti.

COP'lar iklim siyaseti için önemli

COP 27'de dikkat çeken ve öne çıkan konuların tartışılıp değerlendirildiği COP 27 Köşesi'nde Mısır'da gelişmeleri yakından takip eden İstanbul Politikalar Merkezi İklim Çalışmaları Koordinatörü Ümit Şahin canlı bağlanarak konuştu. Söyleşinin moderatörlüğünü Greenpeace Akdeniz'den Ersin Tek ve Marmara Üniversitesi'nden akademisyen Prof. Dr. Semra Cerit Mazlum üstlendi.

Şahin, "Pakistan'ın bu son sellerden zararının 30 milyar dolar olduğu ve bu zararın Pakistan ekonomisinin %10'una tekabül ettiği belirtiliyor. İklim krizinin gelişmekte olan ve yoksul ülkelerde neden olduğu bu hasarlar, özellikle COP 27 Zirvesi'nde en çok konuşulan başlıklar arasında" sözleriyle özellikle COP 27'nin en önemli gündemlerden biri olan iklim adaletini vurguladı.

Mısır'daki COP 27'den bağlanan diğer bir isim, WWF-Türkiye İklim ve Enerji Koordinatörü Tanyeli Sabuncu, "Türkiye'nin ulusal katkı beyanını Eylül ayına kadar açıklaması gerekirdi. Gecikmiş bir süreç var önümüzde. Bu ayın 15'inde COP 27'de Türkiye ulusal katkı beyanını açıklayacak ancak bir öngöründe bulunmak zor çünkü şimdiye kadar iklimle mücadele için hedef belirleme konusunda sürecin katılımcı şekilde yürüdüğünü söyleyemeyiz" diyerek Türkiye'deki sürecin eksikliklerine vurgu yaptı.

Güncel COP27 tartışmalarının aktarımının ardından COP'ların önemine dikkat çeken Semra Cerit Mazlum şunları söyledi: "COP'lar iklim siyasetinin ilerlemesi açısından dünya siyasetinde kaçınılmaz bir yer işgal ediyor. Resmi gündemin ötesinde devletler ve diğer taraflar azaltım için başka girişimlerde bulunabiliyorlar ve böylece gündem oluşabiliyor."

Fotoğraflar: © Greenpeace

Yeşil ve adil dönüşüm

Greenpeace Akdeniz'den Onur Akgül'ün kolaylaştırıcılığında, Türkiye'deki kömürlü termik santrallerin ve kömür madenlerinin belirli bir plan dahilinde; çalışanların ve ilgili toplulukların hak kaybına uğramayacağı şekilde kapatılmasına ve iklim dostu ekonomik ve toplumsal yapıya geçişe dair engel ve olanaklarının tartışıldığı Yeşil ve Adil Dönüşüm başlıklı panelde Sürdürülebilir Ekonomi ve Finans Araştırmaları Derneği'nden Bengisu Özenç, Boğaziçi Üniversitesi akademisyeni Sevil Acar, Boğaziçi Üniversitesi Çevre Bilimleri Enstitüsü'nden Cem İskender Aydın ve Elbistan Hayatı ve Doğayı Koruma Platformu'ndan Mehmet Dalkanat konuşmacı olarak katıldı.

Acar enerji başta olmak üzere bütün emisyon kaynağı olan sektörlerde adil geçiş nasıl olabilir sorusuna yanıt vererek, Türkiye'de kömürden çıkışın aslında zor olmadığına verilerle dikkat çekti: "Kömüre dayalı ekonomi sektörün toplam milli gelir içindeki payı azaldı. Sektörde 2008-2009'dan beri toplam istihdam azaldı. Çalışan git-tikçe daha az kazanıyor. Kömür ithalatı arttı."

Boğaziçi Üniversitesi Çevre Bilimleri Enstitüsü'nden Cem İskender Aydın ise adil dönüşüme kavramsal bir çerçeveden baktı: "Adil olan nedir sorusunun yanıtı çok kolay değil. Paylaşımada adalet nedir? Geçiş sonucunda oluşacak faydalar paydaşlara eşit dağıtılacak, oluşacak zararlar varsa onlar da eşit dağıtılacak. Usulde adaletle gince bu dönüşüm nasıl gerçekleşirse adil olur sorusunun yanıtı... Vardığımız nokta kadar nasıl gittiğimiz de önemli; etkin katılım, şeffaflık, hakların tanınması bu aşamada özellikle önemli"

"Biz bu cephenin içerisindeyiz"

Mehmet Dalkanat, Kahramanmaraş Afşin Elbistan Termik Santrali'nin bölgeye verdiği hasarı anlattı. Siyah Kar adlı kısa filmle santralin yarattığı tahribatı katılımcılara gösteren Dalkanat "Biz bu cephenin içerisindeyiz ve her gün bir kurşun yiyoruz" dedi.

Santralin kapatılması için çaba göstereceklerini ancak işçilerin mağdur edilmemesi için mücadele verileceğini söyleyen Dalkanat şöyle konuştu: "Yeraltından her yıl 120 bin ton su çekiliyor kömür için. Akarsular kurudu. Böyle bir rezaletle, garabetle karşı karşıyayız. Kanser vakaları had safhada, önü alınamıyor. Elbette sessiz kalamayız."

COP27: Türkiye'nin Beyanı, iklim adaleti ve kayıp zarar fonu

Mısır'da 27'ncisi gerçekleştirilen Küresel İklim Zirvesi ya da COP 27 (tam adıyla Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi 27. Taraflar Konferansı), yine küresel ve ulusal iklim değişikliği gündemlerinin masaya yatırıldığı, bu gündemlere ilişkin eylemi planlarının ve ilgili mekanizmaların tartışıldığı bir zirve oldu.

COP27'de temel olarak iki noktanın ön plana çıktığını söyleyebiliriz. Bu iki noktadan biri, küresel iklim krizi tazminatları tartışmasında önemli bir viraj olan kayıp zarar mekanizması iken, diğeri bizi çok daha yakından ilgilendiren, Türkiye'nin Ulusal Katkı Beyanı (NDC; küresel emisyon azaltım çabasındaki ulusal katkıya ilişkin taahhüt), yani iklim hedefi idi.

Türkiye'nin taahhüdü: "Emisyonları artıracacağız"

Türkiye, Paris Anlaşması'nı onayladıktan sonra sunması gereken güncel Ulusal Katkı Beyanı'nı; yani Türkiye'nin 2030 projeksiyonlu güncel iklim hedefini, bir sene ge-

cikmeyle bu zirvede dünyaya ilan etti. Hükümetin açıklaması merakla bekleniyordu. Zirvede nihayet bu bekle-yiş sonlandı. Ama mutlu bir son değildi bu.

Türkiye, 2030 "iklim hedefi" olarak aşağıdaki iki temel sayısal açıklama paylaştı:

1. 2015'te, "2030 itibarıyla yüzde 21" olarak ilan edilen artıştan azaltım, yüzde 41 olarak güncellendi. Bu yolla, "500 milyon ton sera gazı azaltımı yapılacağı" ifade edildi (Bunu aklımızda tutalım: "azaltacağız" dediler).
2. Sera gazı emisyonlarının zirveye çıkacağı tarih (emisyon pik tarihi) 2038 olarak açıklandı.

Peki bu açıklama ne anlama geliyor?

Hükümet net olarak emisyon artıracığını ilan etti. Artıştan azaltım bir azaltım değil, bir artıştır. Dolayısıyla Türkiye'nin iklim hedefleri iklim krizine karşı değil, iklim krizi yararına. 500 milyon ton sera gazı azaltımı da, aynı şekilde aslen 500 milyon ton daha az artıracamız anlamına geliyor. Emisyonlar azalmayacak, artacak.

Türkiye'nin 2015'teki açıklaması; normal şartlar devam ettiği takdirde 2030'da 1 milyar 175 milyon tona varacak olan toplam sera gazı emisyonunun, hükümetin yüzde 21'lik artıştan azaltım önemiyle 929 milyon tona düşeceği idi. COP27'deki açıklamadan ise bu seviyenin, yüzde 41'e çıkarılan artıştan azaltım oranı sayesinde (!) 694 milyon tona çekileceği anlaşılıyor. Türkiye'nin güncel toplam ulusal emisyon verisi ise 2020 tarihli ve 523,9 milyon ton.

Şimdi, matematik bize şunu söylüyor: 2020'de 523,9 milyon ton olan emisyonumuz, 2030'da 694 milyon tona çıkıyorsa, bu, 2020 seviyesinin yaklaşık yüzde 32'sine denk gelen bir miktarda artış anlamına geliyor.

Yani azaltmıyor, artırıyorlar? Peki kömür?

Evet, emisyonlar artıyor. Bu aynı zamanda kömüre de tam gaz devam demek. Kömürlü termik santraller, Türkiye'nin en büyük sera gazı kaynağı. 2020 rakamlarına göre ülkenin toplam sera gazının yüzde 20'sini oluşturuyor. Yani Türkiye'nin iklim eyleminde aslan payı kömürden uzaklaşmakta yatıyor. Oysa toplam sera gazı miktarını yüzde 30'dan fazla artırmak, kömüre tam gaz devam etmek anlamına geliyor. Bu da, yeni santrallerin ve yeni kömür madenlerinin faaliyete girmesi, yeşil alanların, tarım topraklarının ve temiz hava hakkının üzerindeki tehdidin çok çok uzun yıllar daha sürmesi anlamına geliyor.

Bu satırlar yazılırken dahi, Türkiye'nin iki ayrı noktasında iki yeni kömür sahası için daha düğmeye basıldı.

Tüm bu kömür iştahı, aslında açıklanan ulusal katkı beyanının ikinci kısmı olan emisyon pik tarihi ile de kendini gösteriyor: 2038. Gezegen için kritik tarih olan tarihten 8 sene sonra. 2030 itibarıyla küresel ortalama sıcaklık artışını 1,5 derecede durduramazsak, sonun başlangıcı olacak tarih.

Bu tarihe kadar, Türkiye, gezegenin mahvına sebep olacak bir emisyon politikası izleyeceğini ilan etmekle kalmadı; üstüne üstlük, sonrasındaki 8 yıl boyunca da emisyonları artıracığını ilan etti.

Bu bir iklim hedefi değil. Bu, bir iklim eylemi değil. Türkiye'nin "Ulusal Katkı Beyanı", hava, toprak ve su kirliliği, kanser başta olmak üzere sağlık sorunları, kömür madencileri için ölüm riski, santral çalışanları ve yine madenciler için meslek hastalıkları, yüzde 100 yenilenebilir enerji dönüşümünde daha da gecikmekle tırmanacak ekonomik daralma ve tüm toplum için erken ölüm anlamına gelen mevcut sisteme devam kararıdır.

Kayıp ve zarar, iklim adaletinin şafağı olacak mı?

COP27'de öne çıkan bir diğer önemli nokta kayıp zarar mekanizması oldu. Güç de olsa kendine resmi gündemde yer bulabilen kayıp zarar fonunun (loss and damage fund) karar metninde kabul ve tesis edilmesi, COP27'nin atılım niteliğindeki başarısı olarak değerlendiriliyor. Diğer yandan, fosil yakıtlardan çıkış konusunda hiçbir

ilerlemenin sağlanamamış olması ise karanlık tabloda değişimin olmadığı sonucunu da beraberinde getiriyor.

İklim adaleti temel olarak, yüzyıllar boyunca sera gazı salımları yaparak gelişip devasa kârlar elde eden bir grup küresel kuzey ülkesi ve onların şirketlerinin, başta küresel güney olmak üzere, iklim değişikliğinin etkilerine daha fazla maruz kalan dünyanın geri kalanının zararlarını karşılamaları ve onları krize hazırlayacak destek mekanizmalarında sorumluluk almaları anlamına geliyor.

"Afrika COP'u" olarak tariflenen COP27; kuraklık ve sel gibi iklim felaketlerinden ağır zarar görmekte olan küresel güney ülkelerinin ve gelişmekte olan ülkelerin, maruz kaldıkları tahribatı tamir edebilmek için yararlanacakları maddi kaynağın, yani kayıp zarar fonunun tesis edildiği bir iklim zirvesi oldu. Fakat bu kolay olmadı. Ülke temsilcileri arasında zirvenin resmen açıldığı 7 Kasım'dan önceki iki gün boyunca, kayıp zarar fonunun resmi gündeme girip girmeyeceğini belirleyen tartışmalar yaşandı. Nihayet fon gündeme girdi ama ilgili tartışmaların "tazminat garantisi vermeyeceği veya zorunlu olarak sorumluluğu kabul etmeyeceği" şerhiyle.

Kayıp zarar mekanizmasının zirvede hem gündemde yer bulması, hem de karar metnine koymamaya yönelik direncin kırılmasında gelişmekte olan ülkelerin kararlı duruşlarının etkili olduğu ifade ediliyor. Zirvede bu yönde en etkili konuşmalardan birini Barbados Başbakanı Mia Mottley yaptı. Mottley, kıyamete benzettiği Pakistan sel felaketini, Avrupa'dan Çin'e uzanan sıcak dalgalarını ve kendi ülkesinde yıkıcı sonuçlar doğuran kasırgayı hatırlatarak başladığı ve iklim krizinin tarihini yazan küresel ısıtıcılardan bir anlamda hesap sorduğu konuşmasında şu ifadeleri kullandı:

"Bu dünya, sömürgeci bir imparatorluğun parçası olduğu zamanlardaki haline hala çok fazla benziyor. Nasıl olur da, geçen 3 ayda 200 milyar dolar kar eden petrol ve gaz şirketleri, kazançlarının en az yüzde 10'uyla kayıp ve zarar fonuna katkıda bulunmayı beklemez?"

Greenpeace, COP27'yi, Greenpeace Güneydoğu Asya Genel Müdürü Yeb Sano'nun liderlik ettiği kalabalık bir

delegasyon takip etti. Greenpeace Akdeniz olarak 11-12 Kasım tarihlerinde Müze Gazhane'de düzenlediğimiz Greenpeace İklim Buluşması'na, zirveden bir video mesaj ile katılan Sano'ya birakalım son sözü:

"İklim değişikliğini alt etmek ve iklim adaletini desteklemek bir tarafın galip geldiği, diğerinin mağlup olduğu bir oyun değil. Bir kazananlar ve kaybedenler meselesi değil. Ya tüm cephelerde ilerleme sağlarız ya da hepimiz kaybederiz. Doğanın pazarlık masasına oturmadığı, doğanın uzlaşmalara varmadığı unutulmamalı.

Bugün halkın gücünün bir zaferi olan kayıp ve zarar, iklim eylemini engelleyenlerin ifşası için yenilenmiş bir eyleme, fosil yakıtlara bağımlılığımızı sonlandıracak daha güçlü politikalar için baskı oluşturmaya, yenilenebilir enerjiyi büyümeye ve adil bir geçiş desteklemeye dönüşmeli. İklim adaletine giden büyük adımlar ancak bu şekilde atılabilir."

Aylık birden fazla dergi alıp, bunları okullara ulaştırarak gençleri **Greenpeace** ile tanıştırmaya ne dersiniz?

Merhaba,

Bildiđiniz üzere Greenpeace Akdeniz Dergi, yalnızca çevre hakkında ve ana akım medyada yer alamayan gelişmeler üzerine yayın yapmaktadır. Bu haberlerin ve bilgilerin daha erişilebilir ve yaygın olması için dergilerimizi mümkün olduğunca fazla kişiyle paylaşmak istiyoruz.

Dilerseniz 1 adetten fazla dergi hak edişlerinizi sizin adınıza bizlerle iletişime geçen, okumaya ve gelişmeye hevesli öğrencilere iletiyoruz. Fazla sayıdaki dergilerinizi kendi çevrenize iletmek isterseniz, **“BANA”** yazıp **2322’ye** mesaj atabilirsiniz.

GREENPEACE

Kampanya katılım SMS bedeli Türk Telekom, Turkcell ve Vodafone için SMS başına KDV ve OIV dahil 0,65 TL’dir. Operatörler kısa mesaj birim fiyatlarında meydana gelecek değişiklikleri aboneye yansıtma hakkını saklı tutar.